

Lohjanjärven kunnostuksen tiekartta: Yleisötilaisuus 21.5.2026

Pienen järven suojeluyhdistyksen näkökulmia Lohjanjärven kunnostuksen tiekarttaan

Juha Korhonen

21.5.2026

Sisälllys:

- **Pari kommenttia kunnostuksen tiekarttaan**
- **Esimerkki valuma-alue tarkastelusta - Hämjoen Pilotti**
- **Esimerkkejä VÄRY:n toiminnasta**
- **Ehdotuksia tiekartan toteutuksen toimenpiteiksi**

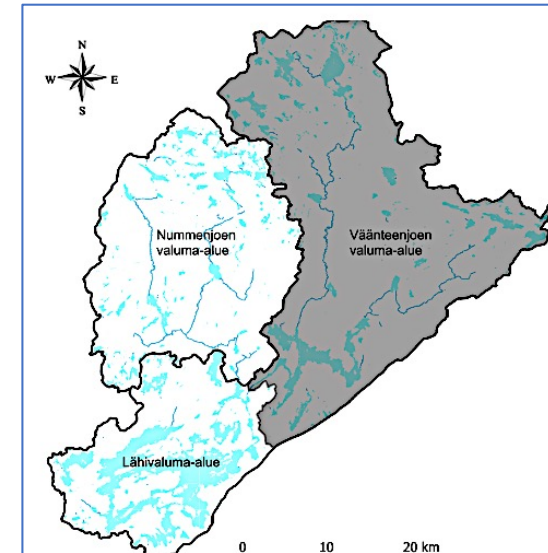
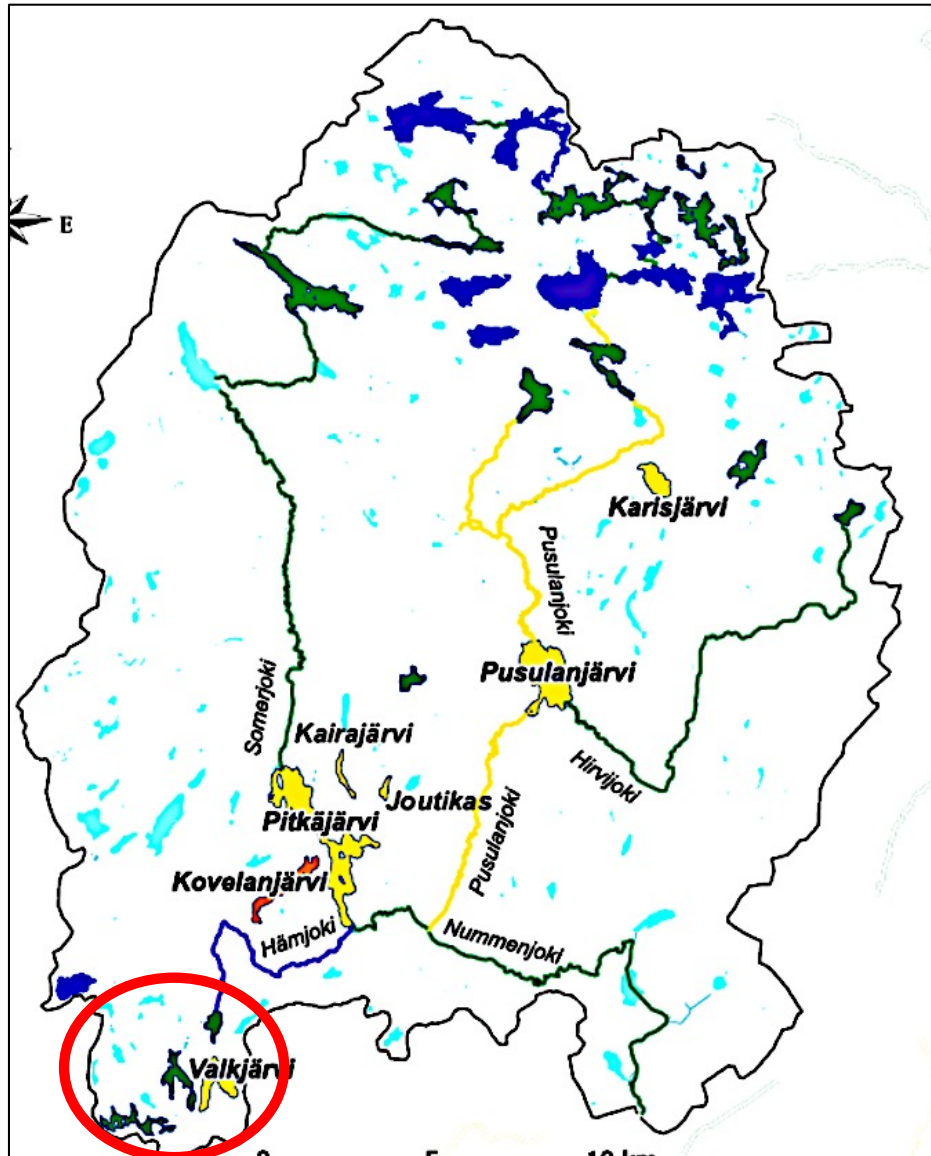
Pari kommenttia kunnostuksen tiekarttaan

Tiekartan nimi - Lohjanjärven kunnostus - on harhaanjohtava, sillä siinä käsitellään myös Lohjanjärven lähivaluma-aluetta ja Nummenjoen valuma-aluetta sekä esitetään näille toimenpiteitä. Nummenjoen valuma-alueelta tulee n. 60 % fosfori- ja typpikuormasta Lohjanjärveen.

Tiekartassa on lueteltu mielestäni hyviä **strategisia päämääriä**:

- **Pitkäjänteinen toiminta, hankkeistaminen**
- **Riittävät resurssit, priorisointi**
- **Ammattimainen koordinointi ja yhteistyö**
- **Kattava vaikuttavuuden seuranta**

Tässä esitän pienen järven (**Vähä Ruokjärven**) ja pienten järvien järviketjun (**Hämjoen pilotti**) näkökulmaa järvien suojeluun. Järviketjua on tarkasteltu **valuma-alueittain**. Lisäksi joitakin ehdotuksia toimenpiteiksi.

Ekologinen luokitus (SYKE 7/2020)

Jokien ekologinen tila 2019

- Erinomainen
- Hyvä
- Tyydyttävä
- Välttävä
- Huono
- Ekologinen luokittelu puuttuu

Järvien ekologinen tila 2019

- Erinomainen
- Hyvä
- Tyydyttävä
- Välttävä
- Huono
- Ekologinen luokittelu puuttuu

Esimerkki valuma-alueetarkastelusta: Hämjoen pilotti 2016 – 2019

Tarkasteltu järvien ja uomien tilannetta valuma-alueittain. Mallinnettu kaikkien alueen 14 järven ja lammen järviketju.

Mukana alueen järvensuojeluyhdistykset, kaikkien järvien edustajat, LUVY, SYKE, EU-rahoitusta.

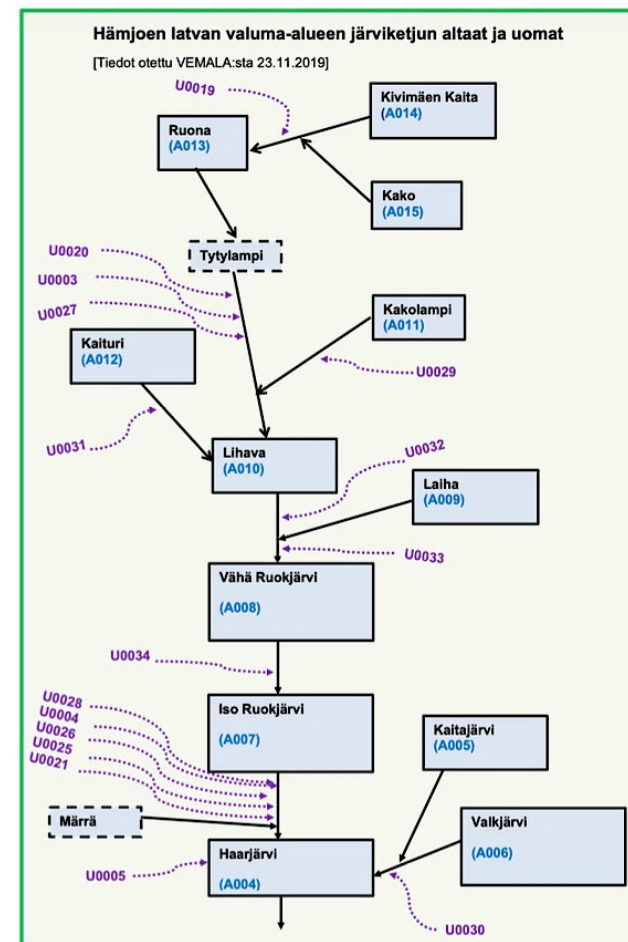
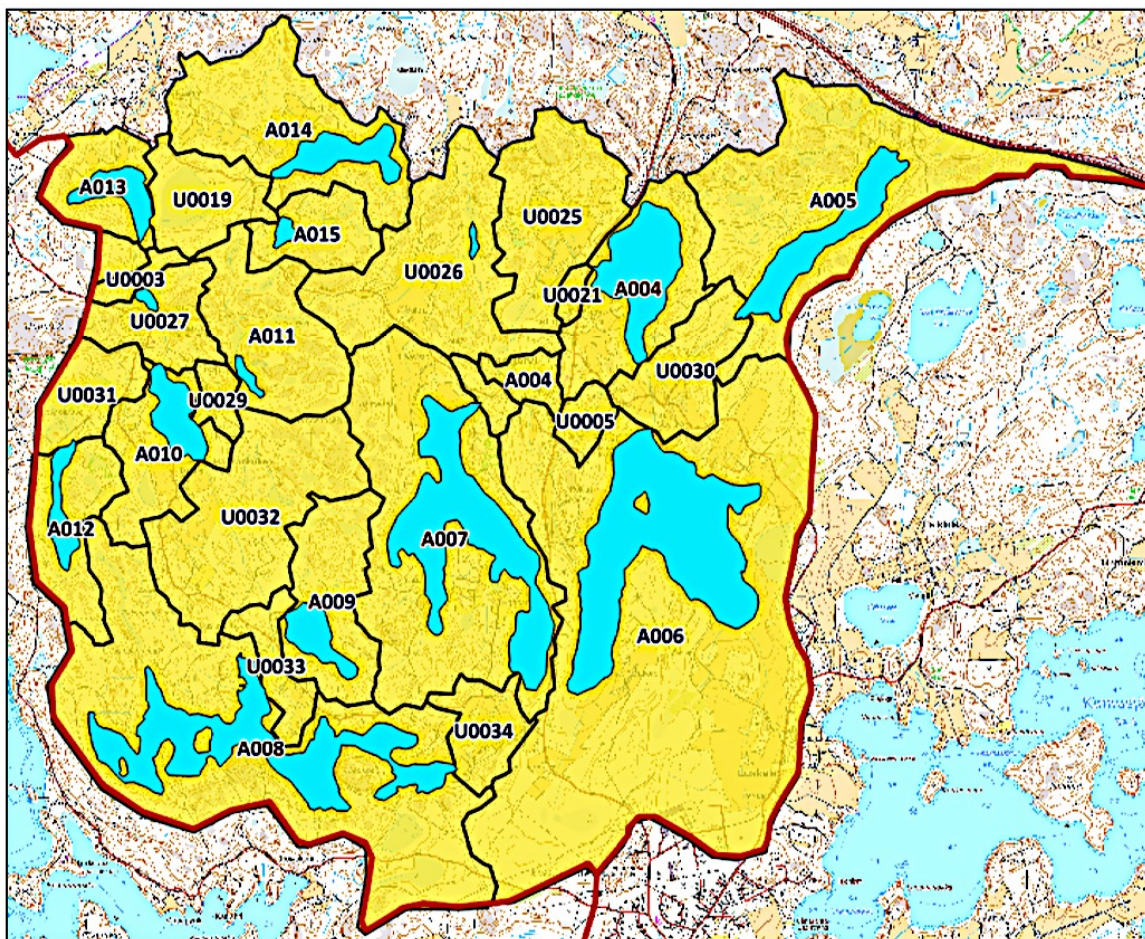
Vedenlaadun, syvyyksien mittauksia, kuormitus- ja kulkeutumistietoja, vesikasvikartoituksia.

SYKE:n VEMALA-mallin tietoja hyödynnetty.

Googlaa: **“Hämjoen pilotti”**

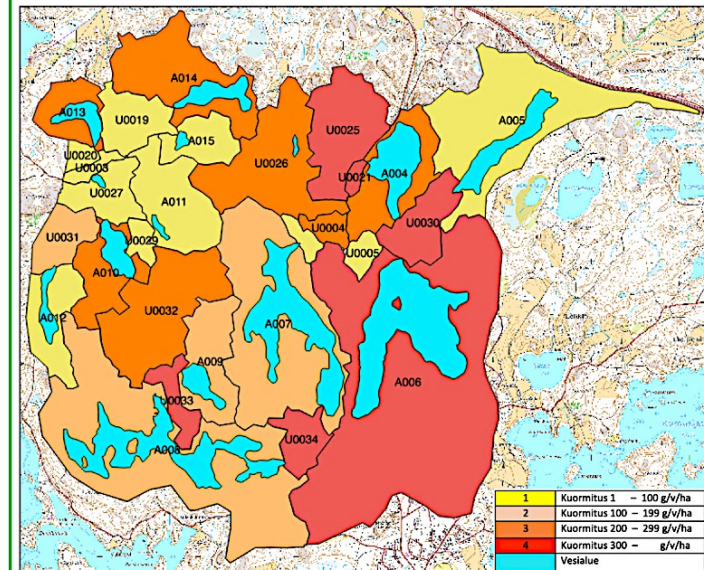
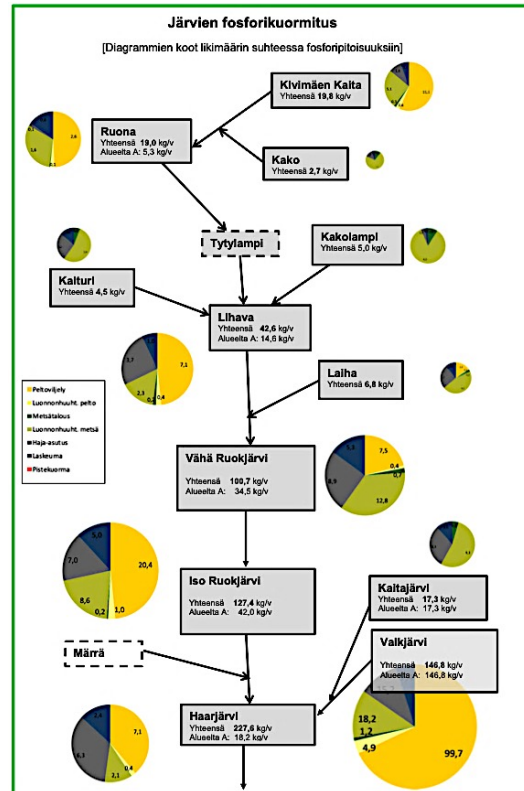
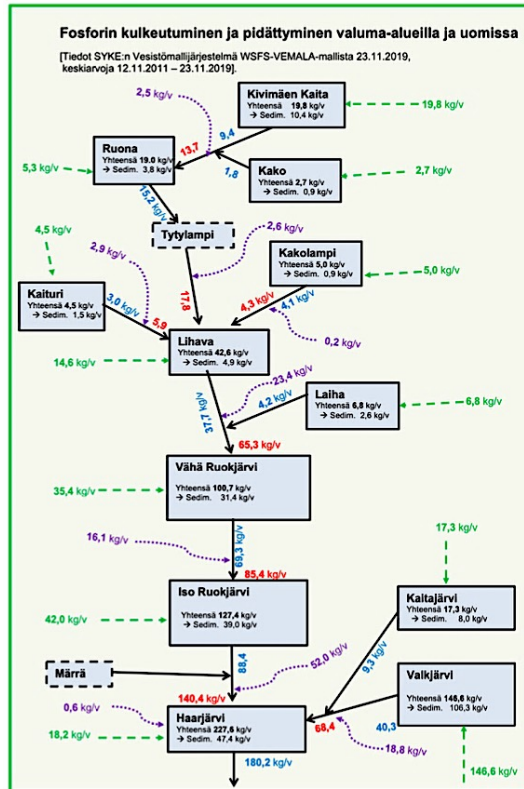

Hämjoen pilotissa valuma-alueetarkastelu

Kaikkien 14 järven ja lammen sekä uomien lähivaluma-alueet on mallinnettu.

Hämjoen pilotissa valuma-alueetarkastelu

Ravinteiden kulkeutuminen ja pidättyminen järvien ja uomien osalta.

Järvien ravinteiden kuormitus.

Tilannekatsaus järvien ja niiden lähivaluma-alueiden tilanteesta.

Muutama huomio pilotin tuloksista

Pilotissa hyödynnettiin jo 10 vuotta sitten valuma-alue tarkasteluissa olemassa olevia SYKE:n tietoja ja mallinnuksia.

Pilotin alueen järvien vedenlaatu ja muukin tilanne on hyvä tai kohtalainen

- ranta-asukkaiden kiinnostus järviensuojeluun vähäinen
- yhteistoiminta järvien välillä rajoittunutta
- ranta-asukkaat pääosin ikääntyneitä, nuorten innostaminen ei ole onnistunut

Pilotin aikana laadittu hyvä yleiskuva alueen järvien tilanteesta 2017-2019.

- ajatuksia seurannasta noin 10 v kuluttua
- perustettiin Seurantaryhmä, joka ei oikein lähtenyt toimimaan
- seuranta-, koordinointi- ja jatkotoimenpiteet olleet vähäisiä

Esimerkkejä VÄRY:n toiminnasta: Luontotietouden lisääminen ja luonnonsuojelu

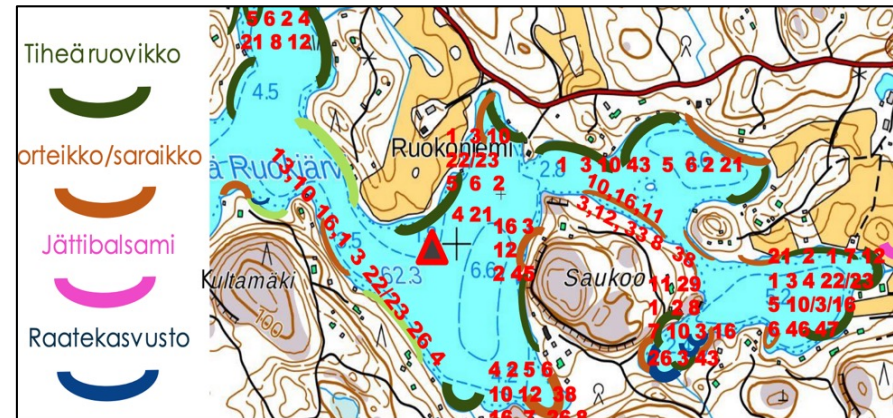
Vesikasvıkartoitus koko järvelle

Vieraslajiohjeistuksia laadittu

Vesikasvisouduissa asiantuntija kertonut järven vesikasveista ja vieraslajeista.

Vesikasvien poistotalkoilla pyritty vähentämään rantojen ruohoittumista sekä parantamaan veden virtauksia kapeikoissa.

Tiedotettu lisäksi Jäsenkirjeillä, vuosikokouksissa, luontopaneeleilla, Samamatin kesätorilla

Esimerkkejä VÄRY:n toiminnasta: Yhteisöllisyys

Rantakalataapahtumat.
osallistuminen ollut runsasta, kerrottu järven asioista, ranta-asukkaiden kokemusten vaihtoa, ...

Myös vesikasvisoudut ja vesikasvitalkoot hyviä tilaisuuksia yhteisöllisyyden edistämiseen.

Särkikalaonginta-tapahtuma

Yhteistyötä LUVY:n, SYKE:n, Lohjan, naapurijärvien kanssa

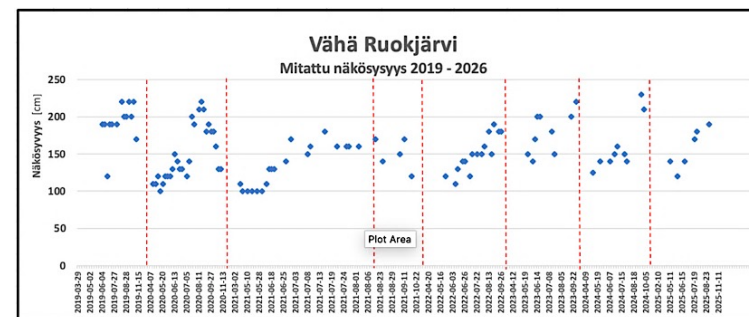
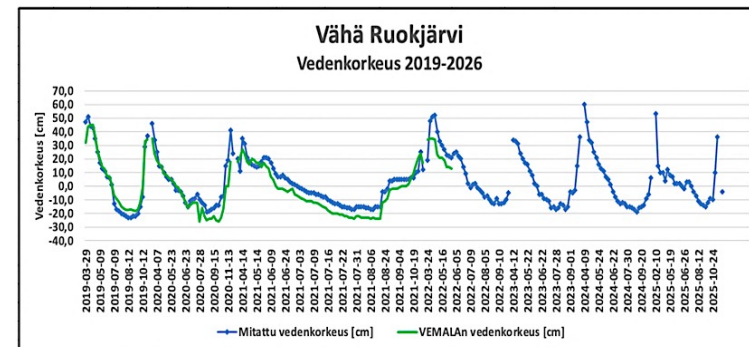
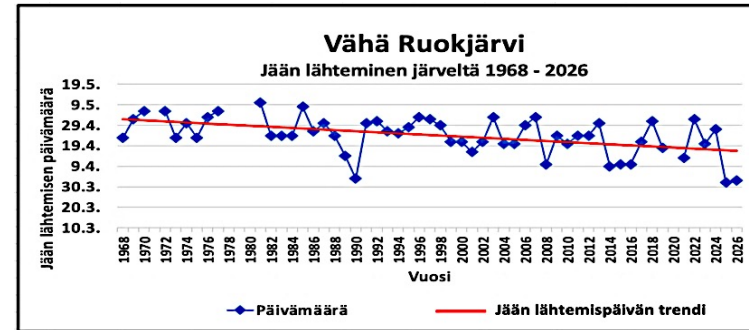
Esimerkkejä VÄRY:n toiminnasta: Ranta-asukkaiden aktivoiminen kansalaishavaintoihin

Jään lähtemispäivästä on havaintoja jo 1940-luvun lopulta. Trendi on aikaistuva.

Vedenkorkeutta on mitattu 2019 alkaen. Pilotin aikaa verrattiin VEMALA-mallin ennustuksiin. Mallin ennusteet yhteensopivia mittausten kanssa.

Näkösyyttä mitattu myös 2019 alkaen.

Simpukoiden laskenta aloitettu.

Esimerkkejä VÄRY:n toiminnasta: Tiedottaminen

VÄRYn kotisivut
uudistettu keväällä 2026.

Lisätty ilmoituslomakkeita
järvien tilaan ja luontoon
liittyvien havaintojen
ilmoittamiseksi

Mukana myös
simpukoiden
laskentalomake.

www.vary.fi

Ehdotuksia kunnostuksen tiekartan toteutukseen

Tiekartassa on lueteltu strategisia päämääriä:

- **Pitkäjänteinen toiminta, hankkeistaminen**
- **Riittävät resurssit, priorisointi**
- **Ammattimainen koordinointi ja yhteistyö**
- **Kattava vaikuttavuuden seuranta**

Alla muutama kommentti ja ehdotus näihin liittyen.

Pitkäjänteinen toiminta, hankkeistaminen

- Järvensuojelutoimintoja on jo tehty viime vuosikymmeninä, mm. LUVY:n, SYKEN, Lohjan sekä järvensuojeluyhdistysten ja ranta-asukkaiden toimesta. Tällaisen toiminnan jatkuvuus ja kehittäminen olisi turvattava.
- Esimerkki hankkeistamisesta on Hämjoen pilotti, jossa oli 14 järven yhteistyötä ja jossa jo 10 vuotta sitten tehtiin valuma-alue-tarkasteluja.
- SYKE:llä ja LUVY:lla on pitkäaikaisia mittauksia ja mallinnuksia. Nämä täydentyvät jatkuvasti. Näitä tulisi hyödyntää enemmän ja laajemmin.
- Esimerkkinä Sammatin vuotuiset järvipäivät
 - Voisi kehittää paremmin edistämään Sammatin järvien yhteistyötä ja ranta-asukkaiden verkostoitumista, esim. työpajoja?
 - Voisiko Lohja edistää Sammatin järvipäivän tapaisia yhteisiä tilaisuuksia muillekin alueille?

Riittävät resurssit, priorisointi

- Vaikka prioriteetit ovat vaikuttavuudeltaan tärkeimmissä hankkeissa, niin myös tulisi huomioida myös pikkujärvien suojeluyhdistysten hankkeiden rahoituksen järjestämisessä.
- Osa rahoituksesta tulisi saada ulkopuolisilta rahoittajilta, esim. Lohja, LUVY, EU:n eri rahoitusohjelmat, yritykset, ym. Näissä on yleensä omavastuuosuus, yleensä 50%. Tämä tulisi karttaa järvensuojeluyhdistysten, ranta-asukkaiden, maanomistajien ym. toimisesta.
- Talkootyö hyväksytään monissa rahoituksissa omavastuuosuuteen. Tämä olisi hyvä mahdollisuus lisätä ihmisiä kiinnostusta oman järvensä tilanteeseen, ja lisätä aktiivisuutta ja yhteistyötä järvien suojeluun.
- Esimerkkejä resurssitarpeista:
 - Kosteikkojen suunnittelun ja toteutuksen rahoituksen järjestäminen
 - Hämjoen pilotin 10-vuotistarkastelun rahoituksen järjestäminen

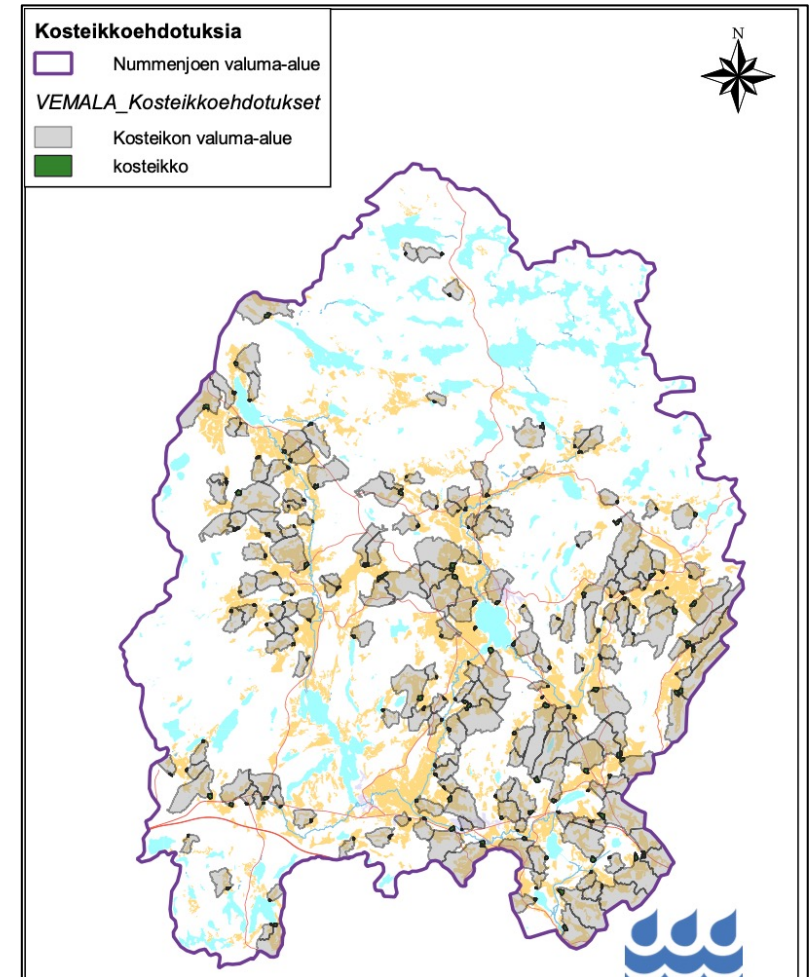
Riittävät resurssit - esimerkkejä

Kosteikkojen toteuttaminen

VEMALA-mallin mukaan vesistön suojelun kannalta potentiaalisia kosteikkoja olisi runsaasti.

Näiden suunnittelu edellyttää maastomittauksiin perustuvia tarkempia suunnitelmia sekä maanomistajien suostumuksia. Hankkeiden priorisointi tärkeä.

Haasteena rahoituksen järjestäminen ja hankkeiden koordinointi.

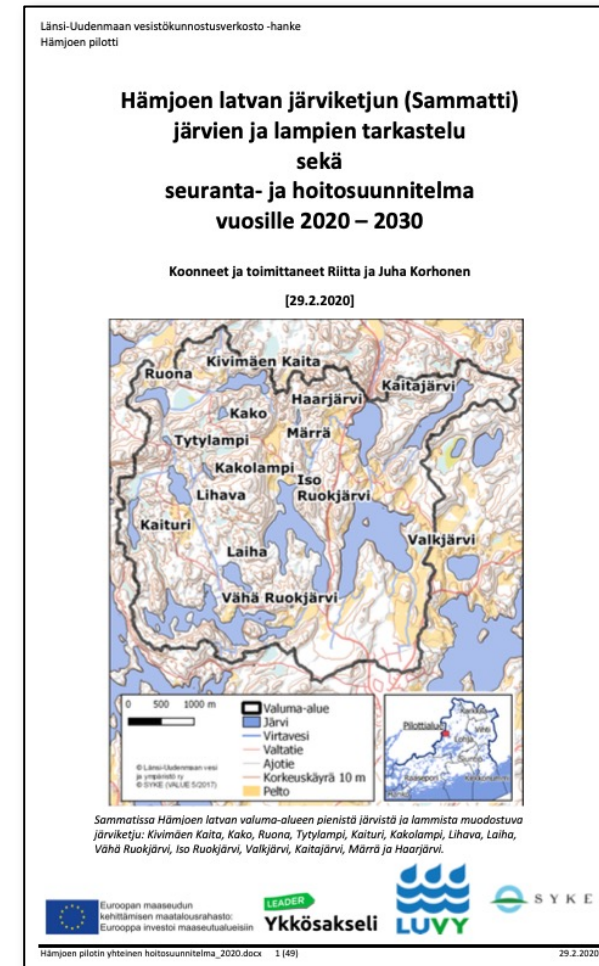
Riittävät resurssit - esimerkkejä

Hämjoen pilotin 10v-tarkastelu

Pilotissa suunniteltu 2030 alkuvuosiin

- Kerätä tietoa ympäristön muutoksista ja tehdyistä toimenpiteistä
- Uusintamittauksia kaikilta järviltä
- Analyysi järvien tilan muutoksista
- Ehdotuksia järvensuojelu-toimenpiteiksi.

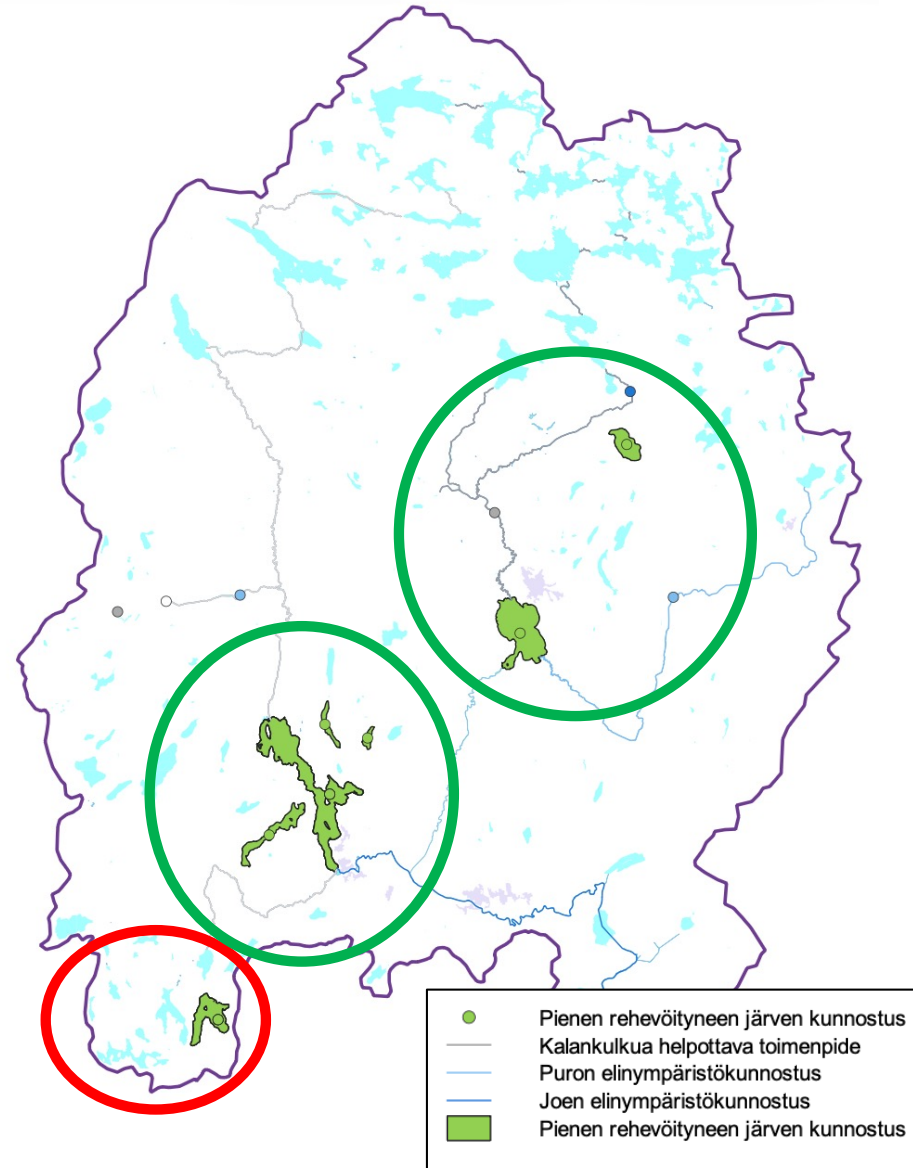
Haasteena rahoituksen järjestäminen ja koordinointi.

Ehdotus pohdittavaksi:

Voisiko jotenkin yhdistää kolmen valuma-alueen tarkasteluhankeita tai niiden osatehtäviä:

- **Hämjoen** pilotin 10v-tarkastelu
 - **Pitkäjärven** lähivaluma-alue
 - **Pusulanjärven** lähivaluma-alue
- Hämjoen pilotissa valmis toimintamalli
- Isompi kokonaisuus saisi ehkä paremmin (esim. EU) rahoitusta
- Voitaisiin hoitaa keskitetyllä koordinoinnilla
- Kohdistuisi pääosin huonoimmassa kunnossa oleviin alueisiin

Ammattimainen koordinointi ja yhteistyö

- Useimmilla (pienillä) järvensuojeluyhdistyksillä ei ole oikein resursseja eikä kokemusta ainakaan laajempien hankkeiden koordinointiin
- Lohja ja/tai LUVY voisivat auttaa pikkujärvien suojeluyhdistysten hankkeiden suunnittelussa, rahoituksessa ja koordinoinnissa sekä edistää näiden verkostoitumista ja yhteistyötä, esim. koulutus- ja infotilaisuuksilla.
- Miten Lohja voisi tukea koko valuma-alueen vapaaehtoisten ja paikallisten tekemää vesistöjen suojelutyötä?
- Voisiko Sammatin järvipäivän tapaisia yhteisiä tilaisuuksia kehittää muillekin järviolueille?

Kiitos!

